Ч. 79. Львів, субота дня 9. цьвітня (27. марця) 1911. Річник XV.

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“ виносить: в Австриї:
на цілий рік . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К
За границею:
на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів або 14 рублів; з висилкою двічи в тижни 6 долярів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 долярів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотиків.
Телефон Редакциї ч. 1484.
Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнско-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Руслановиx псальмів М Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5 год. по полудни. — Редакция, адміністрация і експедиция „Руслана“ при ул. Оссоліньских ч. 11. партер (фронт від ул. Тихої). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене.

Рекламациї лише неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїні 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Речинець виборів до державної ради.

Нинїшна „Wien. Ztg.“ оголошує оповіщене мінїстерства внутрішних справ про речинець виборів, що мають відбути ся до палати послів.

В Галичинї послїдують вибори в сих речинцях:

I. В виборчих округах 8—12 (м. Краків) 16, 18, 19, 20, 21, 23, 24, (міста західної Галичини) головні вибори дня 13-го червця, евентуальні конечні тїснїйші вибори дна 21-го червня.

II. В виборчих округах 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 (сїльскі округи західної Галичини) головні вибори 13. червця, евентуальні другі або тїснїйші вибори 21. червця, евентуальні треті вибори, зглядно тїснїйші вибори 28. червця, а потрібні тїснїйші вибори 3-го липця.

III. В виборчих міских округах 1—7 (місто Львів), 13 (Перемишль), 14 (Станїславів), 15 (Тернопіль), 17 (Коломия), 22 (Ярослав-Ланьцут-Переворск), 25 (Сянік-Добромиль Ст. Самбір-Коросно ітд.), 26 (Самбір-Городок), 27 (Дрогобич-Турка-Болехів-Сколе), 28 (Стрий-Калуш), 29 (Бережани-Рогатин-Ходорів ітд.), 30 Жовква-Рава руска-Сокаль-Белз), 31 (Броди-Радехів-Лопатин ітд.), 32 Бучач-Снятин-Заліщики Борщів-Товмач ітд), 33 (Золочів Зборів-Залїзцї), 34 (Розділ-Жидачів-Бібрка ітд.), головні вибори дня 19-го червця, евентуальні тїснїйші вибори 26. червця.

IV. В виборчих сїльских округах: 51 (Сянік-Риманів-Дукля-Лїско і т. д.), 53 (Судова Вишня-Рудки-Стара Сіль-Самбір (часть)-Комарно (часть), 54 (Старий Самбір-Турка-Дрогобич ітд.), 55 (Войнилів-Долина-Калуш-Надвірна), 56 (Печенїжин-Коломия-Кути-Отинія ітд.), 57 (Мединичі-Стрий-Сколе ітд.), 58 (Мельниця Борщів-Тлусте ітд.), 59 (Обертин-Товмач-Станїславів-Галич-Богородчани ітд.), 60 (Бучач-Монастириска-Підгайцї (в части), 61 (Перемишль-Дубецко Мостиска-Добромиль ітд.), 62 (Рава руска Яворів Жовква-Белз ітд.), 63 (Золочів-Буск-Перемишляни ітд.), 64 (Львів-Винники-Городок-Щирець (в части) ітд.), 65 (Сокаль-Броди-Зборів-Радехів ітд.), 66 (Бережани-Рогатин-Болехів ітд.), 67 (Ярослав-Радимно-Любачів ітд.), 68 (Козова-Тернопіль-Збараж (в части) ітд), 69 (Теребовля-Микулинцї-Чортків ітд.), 70 (Скалат-Підволочиска-Гусятин (в части) **головні вибори дня 19. червця, евентуальні другі вибори, зглядно тїснїйші вибори 26. червця, евентуальні треті вибори, зглядно тїснїйші вибори 3. липця, ще тїснїйші вибори 6. липця.**

Примітка: Виборчі округи під I. і III., як міскі округи вибирають по одному послови, виборчі округи під II. і IV., як сїльскі округи по двох послів.

В инших австрийских краях (крім Дальмациї, де вибирати будуть в днях від 13—27 червця) відбуде ся головний вибір дня 13. червця с. р., а тїснїйший вибір дня 20-го червця с. р.

Як додаток до сего розпорядку видало мінїстерство внутрішних справ полїтичним властям припоручене, щоби всї виборчі справи подагоджувано річево, зовсїм предметово, гладко і можливо скоро.

Письмо з Відня.*)

Пишуть нам дня 5. цьвітня:

В однїй з польских часописий вичитав я, що при найблизших виборах мають станути кандидатами ті самі українські посли, що протягом останних чотирох лїт заступали наш нарід в парляментї.

Оно є в звичаю у всїх сторонництв, що кожде з них старає ся перевести до парляменту значну часть тих послів, що раньше послували, о скілько они своєю дїяльностию виявили, що ориєнтують ся, та що є відповідними силами до такої працї. Але ще не було більшого сторонництва, котре ставило би за засаду, перевести до парляменту всїх тих самих послів, хоть значна їх часть дала докази, що до такої працї не доросла. А однак тою дорогою мали би піти наші национальні демократи немов би на доказ, що їм не о справу, лише о особи розходить ся Та небавом побачимо, чи сї поголоски правдиві. В дїйсности однак клюб потребує сильної обнови. Останний час визбути ся єму тих послів, що лише на важнїйші засїданя приїздили, а побіч них також тих, що нїяких услуг українському клюбови не віддали та до справованя посольских обовязків не доросли. А мав їх український клюб подостатком. До промов в палатї, до робіт в комісиях було руских послів мало, за то охочих до балаканя на засїданях клюбу не бракло.

Хоть є річию майже певною, що ті самі посли мають поновно кандидувати, то однак вже нинї зарисовують ся певні познаки, що так оно не буде.

Ходять поголоски, що посла Романчука радї би деякі люди визбути ся, що посли др. Стахура і Стефаник, перший з родинних причин, а другий з відрази до посольства мають від виборів усунути ся. Так само декому не на руку пос. Цеглиньский, а сьвідоцтвом сего статия пос. д-ра Евгена Левицкого в ческій „Samostatnost-и“, в якій читаємо, що з приводу становища пос. Цеглиньского в делеґациях він не сьміє на будуче кандидувати. Та все те поголоски, які небавом вияснять ся. Не добре би стало ся, якби пос. Романчук та Цеглиньский усунули ся з парляментарного житя, бо оба мають свої заслуги а пос. Цеглиньский нинї в силї віку, а до того доорий бесїдник.

Та якби вибори не випали, то обовязком нового українського клюбу було би справити похибку попередних лїт та довести до поновної слуки українських послів з Галичини з буковиньскими, бо клюб зискав би на силї, а досьвід пос. Василька, якого вибір запевнений, міг би нераз нашим послам станути в пригодї.

О скільки можна судити по дотеперішних подїях, то головою нового клюбу не стане др. Кость Левицкий, до якого довіре в останнім часї серед послів сильно захитало ся. Окрім дуже дрібного числа дотеперішних послів приклонників др. Кость Левицкий не має. Завинили тут і надмірні амбіциї посла і невелика доза щирости, та незвичайна податливость та уступливість супротив міродатних чинників, яка виявила ся між иншим в соймі в медоточивій промові в пятницю серед обструкциї, після якої однак, немовби на знак, що др. Левицкий впливу у своїм сторонництві не має, настала поновна обструкция. А виглядала тодї ся обструкция тим більше дивно, що такої угодової промови, як виголосив тодї др. Левицкий, не чув ще нїколи сойм, анї парлямент навіть від найбільше угодово настроєних руских послів.

Дійшла тут поголоска зі Львова, яку ви на місци лїпше справдите, що против о. Фолиса має на власну руку кандидувати др. Евген Озаркевич, який стоїть о стільки висше від свого контркандидата, що уміє по нїмецки. За о. Фолисом хиба нїхто жалувати не буде, якби вже більше в житю не засїв на парляментарній лавцї.

*) Хоть допись опізнена, мимо сего містимо єї. — Ред.

З виборчого руху.

Розписанє виборів до держ. ради оповіщене в нинїшній Wiener Ztg, а іменно для західної Галичини установлено головні вибори на 13. червця, евент. конечні тїснїйші вибори 21. червця (в першій ґрупі, в другій ґрупі головні вибори і

Др. Ф. Щепкович.

Чи наука може подати в сумнїв єствованє Бога?

(Конець).

Медики: Їх так богато, що годї було би вичислити всїх. Длятого ограничимо ся на найславнїйших. І так Пелятон, Діпіітрян (Dupuytryn), Рекаміє, Боассарі, Ґрассе професор медицини в Монпеліє, славний неврольоґ. Написав він голосний твір під заголовком: „Les limites de la Biologie“, в котрім доказує, що позитивні відомости не суперечать в нїчім єствованю Бога і людскої душі свобідної і безсмертної, є він при тім практикуючим католиком. Павлеско, проф. фізиольоґії в Букарештї, Филип Рекор вкінци оден із найславнїйших медиків XIX. столїтя. Перед своєю смертию в 1889. р. уложив він сам нагробну напись, яка сьвідчить о єго глубокій вірі в Бога і в безсмертність души. Опираючи ся на тім сказав оден з бесїдників на єго похонї: „Не кажу, прощай, але до побаченя, дорогий і поважаний учителю! До побаченя у Бога, Котрого ти призивав на поміч для потїхи і осолоди твоїх послїдних хвиль! До побаченя а рівночасно дякуємо тобі за величавий примір, за спасенну науку, яку ти нам лишаєш по своїй смерти, перевівши так по християньски житє“ *).

Поставмо супротив стілько і так великих учених Бертльо, Ренана, Спенцера і їм подібних, котрих прихильники більше окричали ученими, нїж они ними були по правдї, поставмо вкінци фальшівника науки Гекля, а виробимо собі понятє, о скілько висше понад невіруючими стоять віруючі. Вже Вассман сказав о Геклю, що він не є ученим, що любить не правду, але досаднїйше виражають ся о нїм Вундт і Павльсен. Вундт каже: „Здає ся, що з Гекльом ми перенесені в ту добу, коли льоґіка не була ще винайдена, а позитивні науки находили ся ще в пеленах“. Павльсен же виражає ся о нїм так, що можна дивувати ся, як до него можуть недовірки яко до ученого признавати ся. От єго слова: „Читав я сю книжку (Загадки сьвіта) з найбільшим стидом і паленїв зі стиду, застановляючи ся над тим, до якого степеня пониженя упав фільософічний уровень в нашім народї. Є се ганьбою для нас, що таку книжку печатає ся, та що єї купує і читає нїмецкий нарід“**).

Та не тілько учені були віруючими, але були ними артисти, письменники і полководцї, а їх було стілько, що годї було би їх всїх вичислити. Наведу лиш одного артиста Ґуно (Gounod), котрого відповідь, яку дав нунциєви, свому приятелеви, показує, як велика була у него віра в Христа. Коли іменно нунций війшов до него і скав: „Витаю учителя“, то сей відповів, показуючи на хрест: „Є тілько оден учитель, а отсе єго образ“. А Россінї сказав, коли мав приняти передсмертне св. Причастіє: „Чоловік, що писав Stabat, може бути тілько християнином“.

Коли так видимо, що мужі, які суть сьвітилами науки, суть віруючими, а нераз сьвітилами побожности, та що они не лиш борють ся против єствованя Бога і безсмертної души, то подивім ся, чи може бути боротьба межи вірою а наукою, як се думають псевдоучені. Коли хтось хоче когось поборювати, то мусить сам перше стояти сильно на ногах, бо инакше і противникови не зробить нїчого і сам переверне ся. Щоби переконати ся, як стоїть наука, то подивім ся, що о нїй думають самі мужі науки. Каміль Флямм-ріон присьвячує цїлий оден роздїл книжки „l'Inconnu“, в котрім виказує блуди, яких допустили ся люде в імя науки. Найперше наводить він цїкаву присьвяту, якою офірує свою книжку Евген Нїс (Nus) „Choses pe l'autre monde“:

„Тїням учених дипльомованих, патентованих, пальмованих удекорованих і похоронених, котрі відкинули круженє землї, метеорити, фильованє сьвітла, громозвід, пару, спіралю, почтові пароплави, зелїзні дороги, осьвітленє ґазове, маґнетизм і инше. Тим, що жиють і що народять ся, що роблять се тепер і що будуть робили в будучности.

Опісля пригадує ученого Мерсіє, члена Інститута, що ще в роцї 1806. не вірив в круженє землї і не міг припустити, щоби она обертала ся, як каплун на рожнї, як він казав.

Коли фізик du Moncel представив 11 марця 1878 Академії наук фоноґраф Едісона, тодї оден з членів Академії, іменем Буяр, скочив єму до очий і закликав: „Нужденнику! ми недамо ся звести черевомовцї. В шість місяців пізнїйше „по зрілій розвазї“ він таки не міг припустити (в імя науки), щоби нужденний металь міг заступити благородний прилад людского голосу.

Славний Боме (Baumè), винахідник ареометра, переняв (в імя науки) зложенє воздуха, відкрите ученим Лявуасіє і обставав при тім, що огонь, вода воздух і земля суть первісними (т. є зовсїм незложеними) первями. Розумованя Лявуасіє уважав він зовсїм безрозумними, щоби ще чого більше о тім не сказати (!?).

Лявуасіє знова і цїла Академія Наук з 1789. р. перечили (в імя науки) спаданє аеролїтів, котрі мимо того спадають собі від тисячи тисячів лїт.

(В імя науки) твердили професори з часів Ґалїлея, яко поваги наукові, що на сонци не може бути плям.

Колишний грім заперечувано ще в 1890. роцї в цїлій Академії Наук (розуміє ся в імя науки).

Филипа Лебон, винахідника осьвітленя ґазом, не цїнено і висьмівано (в імя науки) під покришкою, що лямпа без кнота не може ся сьвітити.

Зелїзні дороги перечив цїлий сьвіт. Інжинери доказували рішучо (в імя науки), що колеса льокомотиви обертали би ся на місци. Араґо і Тієр (Thiers) перечили єще в р. 1838 можливість зелїзниць, а в Баварії королївска колеґія медицини, запитана, що думає о зелїзницях, заявила (в імени науки), що зелїзницї коли би зістали введені в житє, загрожува-

евентуальні треті вибори, зглядно тіснійші 28. червця, а конечні тіснійші 3. липця. — Для східної Галичини для І. ґрупи головні вибори 19. червця евент. тіснійші вибори 26. червця. В ІІ-ій ґрупі — головні вибори 19. червця, евент. другі вибори, зглядно тіснійші 26. червця, конечні треті вибори, зглядно тіснійші 3. липця, конечні ще тіснійші вибори дня 6. липця.

Подрібні постанови подаємо на иншім місці.

Крім того видало міністерство внутр. справ розпорядок до краєвих начальників що до предметового і можливо скорого переведеня приготовних праць для виборів, до чого мають бути ужиті всї політичні урядники обзнакомлені добре з виборчим законом. Розходить ся о се, щоби краєві власти у виборчих справах були останньою інстанциєю, а тілько в сумнївних справах рішав державний трибунал. Розпорядок кладе на се вагу, щоби урядоване політ. властий було скоре, сьвідоме цїли і без докору та не давало причини до жалоб.

В Галичинї.

Із Стрийщини пишуть нам: На першу вістку про розвязане парляменту та про нові вибори зібрав ся в Стрию ширший гурток громадяньства, які живо займають ся політичним і народним житєм, і обговорював справу кандидатур. Доси послували від нас посол др. Олесницкий і о. Вас. Давидяк. Заступниками їх були, першого др. С. Днїстряньский, другого др. В. Дудикевич.

Рішено отже одноголосно просити о дальше пословане дотеперішнього посла п. Олесницкого, який вийшов би як посол більшости. Не згоджено ся однак на заступника посла п. Днїстряньского, який має і так запевнений мандат в Жовківщинї, та рішено поставити заступником о. Остапа Нижанковского. Що до другого мандату заниманого доси „стариком“ москвофілом о. Давидяком рішено також ставляти свого народного кандидата, тому що та кандидатура як і взагалї кандидатура кождого нашого москвофіла (новокурсника о. Корн. Сеника) має при розбудженій национальній сьвідомости сего округа дуже малі вигляди. За чотири роки обставини вельми змінились, москвофіли розбились на фракциї, які себе взаїмно поборюють, а тут виріс нараз вельми сильний кандидат з нашої сторони, якого працю на економічнім полї пізнали і москвофільскі села. Сим кандидатом є о. Остап Нїжанковский, котрий заснував цїлу сїть молочарских спілок, а тепер вельми ревно трудить ся також в стоваришенях для збуту худоби на віденьский торг.

При тім о. Остап Нижанковский є звісний як добрий, пориваючий вічевий бесїдник і орґанїзатор стрийского повіту. Вів отже попри заступництво д-ра Олесницкого буде ставати яко кандидат меншости і нема сумнїву, що він буде вибраний. Що до особи заступника кандидата меншости поки що ще нїчого не рішено, але кандидатів, здаєть ся, не бракне. В засадї рішено лише, що кандидат сей повинен бути звісний зі своєї працї бодай в частинї виборчого округа, бо аґітация за накиненим зі Львова кандидатом є вельми трудна і небезпечна.

З Ярославщини пишуть нам: Державна рада розвязана. Всї партиї роблять горячково і вже тепер аґітують за своїми кандидатами. У Русинів, а особливо в Ярославщинї доси не робить ся нїчого. Чи се розвязане державної ради заскочило нас так несподївано? В Ярославщинї польскі кандидатури вже поставлені, о рускій не чувати. Дотеперішнїй наш посол др. Д. Стахура, побачивши трудности в посольскій дїяльности, задумує усунути ся. Я одначе, як і всї виборцї в моїм окрузї порохницкім, єсьмо рішучо за кандидатурою п. д-ра Стахури, та думаємо знов попирати лишень єго кандидатуру. Пос. Стахура єсть віруючим християнином, боронить справ Церкви і народа та духовеньства, а що український клюб не вспів богато виєднати у правительства, вина поодиноких крайних і нетерпимих послів. В Порохницкім був др. Стахура підчас свого посольства, складав звіти, як також і в других місцевостях ярославского повіту, проте показав добру волю служити свому народови після своїх сил і спромоги. Се подаю на разї до відома Вп. виборцям ярославского повіта. Рішучо не приймемо кандидатури радикального посла. П. др. Д. Стахура нехай буде нашим послом. В імени многих *о. Т. Бодревич,*

Християнам під розвагу. (*Голос учителя з Косівщини*). Зближають ся вибори до парляменту. Варто християнам застановити ся, на кого будуть голосувати. Чи як передше на безвірків радикалів, социялїстів і инших ...істів, чи нї? Скрізь по рускій землї в часї виборів повинен гомонїти клич: »Проч з недовірками!« Они лише тодї до народа примилюють ся і обіцяють золоті гори і грушки на вербі, як потребують голосів виборців, а опісля дбають лиш про свою користь і кишеню. Типовим таким крикуном є п. Трильовский. Нїоден християнин під тяжким гріхом не повинен сьвідомо дати свого голосу на недовірка, тому слїд християнам в кождім окрузї виборчім порадитись, хто може бути найлїпшим оборонцем наших народних, а що ще важнїйше, християньских прав. Чейже всїм звісно, що антихристи наші хочуть, щоби люди з собою не брали шлюбів (не женили ся), щоби в школї не учено дїтий Слова Божого, щоби нїгде сьвящеників не було — взагалї, щоби люди жили, як звіри: хто що зарве. Підчас сих виборів слїд пересьвідчити ся, чи наші християньскі провідники народні мають за собою силу і яку, чи вже таки вдало ся нехристам видерти довірє нашого народу на ріжних вічах, довірочних зборах, ґазетами, письмами і т. п. Чи більший вплив має на людий Церква і правда, чи новомодні погани, брехня і злість. Сьвятим обовязком християн є, в кождім окрузї, де кандидує який недовірок, якого би він не був покрою, поставити проти него християнина, щоби християни не блукали манівцями, а могли з чистою совістию сповнити свій обовязок горожанина і християнина, а недовірка і їх прихвостнїв гнати з сїл мов пошесть. Нехай наша християньска суспільність все має перед очами страшну хмару недовірків, що тепер ще воює проти св. Церкви більше підступом і скрито, але за якийсь час стане она явно проти клерикалів, себто усїх християн без виїмку, бо мовляв: „На разї не йдемо отверто проти попів, але однаково найрадше без сьвящеників, аж пізнїйше, як вдасть ся нарід відтягнути цїлком від віри і сьвящеників, тодї якось уже буде“. Тому уважайте, християни! Бо ворог страшний і великий, але однак при Божій помочи, а нашій усильній роботї і добрій охотї усе буде горою. А як будемо рівнодушні на те, що дїє ся навкола і радше дрімали, як тверезо дивили ся на те, що навкола нас дїє ся, то наша будучність не дуже певна, бо до рішучої борби доброго зі злим мусить прийти. А коли так, то лїпша она тепер, як пізнїйше. Лїпше стояти раз рішучо на сталім ґрунтї, хотяйби лиш одною ногою, як двома, але на непевнім і пустім.

Тому до роботи! кому мила рідна Вкраїна і батьківска віра, котру дїди кровию боронили під поганих Татар і Турків. Хто є правдивим наслїдником завзятих Запорожців козаків, той з козацкою піснею піде сьміло до урни виборчої, бо такої борби вимагає теперішня хвиля, з переконанєм, що твердо стають за вірою батьків християн і за нашою Ненькою-Україною. Хто лиш тілько може, най осьвідомляє незрячих своїх братів, хто є нашим ворогом, а хто стоїть за нашою кривдою і за правдою сьвятою, і най скаже, на кого має дати свій голос, щоби пізнїйше не жалував і не нарікав на себе, що самий причинив ся до вибору антихриста, чи свого ворога тяжкого.

Кандидатури национально-демократичної партиї.

Dixit Народний Комітет:

„Згідно з пропозициями поодиноких повітових орґанїзаций(?), та з постановою народно-демократичної програми, після котрої Ширший Народний Комітет є краєвим народним комітетом виборчим

ухвалив поставити отсї кандидатури:

Округ 51. (Сянік-Риманів-Дукля-Буківско-Устрики): др. Володимир Загайкевич, адвокат в Перемишли на посла, Антін Старух, соймовий посол ва заступника.

Округ 53. (Судова Вишня, Самбір, Рудки): о. Стефан Онишкевич, бувший посол.

Округ 57 (Стрий-Бібрка, Ходорів-Миколаїв-Жидачів, Глиняни, Мединичі): др. Евген Олесницкий, бувший посол, голова „Сїльского Господаря“ як одинокий кандидат на посла.

Округ 58. (Мільниця, Борщів, Залїщики, Городенка, Снятин): др. Теофіль Окуневский, бувший посол, адвокат в Городенцї як кандидат більшости.

Округ 59. (Обертин, Товмач, Золотий Потік, Станиславів, Галич, Тисьмениця, Богородчани): др. Евген Левицкий, бувший посол надв. адвокат у Віднї, як одинокий кандидат.

Окр. 60. (Бучач, Підгайцї, Монастириска) Вячеслав Будзиновский, бувший посол.

Окр. 61. (Перемишль, Дубецко, Мостиска, Добромиль): Григорий Цеглиньский, бувший посол і дирнктор ґімназияльний.

Окр. 62. (Рава Руска, Сокаль, Угнїв, Немирів, Яворів, Жовква, Белз, Янів): др. Станїслав Днїстряньский, бувшийп осол, проф. унїверситету.

Окр. 63. (Золочів, Буск, Камінка Струмілова, Перемишляни, Олеско): Володимир Сїнгалевич, секретар суду в Глинянах.

Окр. 64. Львів, Винники, Щирець, Городок; о. Йосиф Фолис, бувший посол.

Окр. 65. (Сокаль, Броди, Радехів, Зборів Мости Великі, Нове Село): др. Евген Петрушевич, бувший посол, адвокат в Сколїм, як одинокий кандидат на посла.

Окр. 66. Бережани, Рогати, Журавно, Белехів, Болшівцї, Перемишляни: др. Кость Левицкий, бувший посол, б. голова укр. клюбу, адвокат у Львові, яко кандидат більшости Тимотей Старух, посол до сойму, яок кандидат меншости.

Окр. 67. (Ярослав, Радимно, Любачів, Чешанів, Порохник): др. Льонги Цегельский, бувший посол.

Окр. 68. (Козова, Тернопіль, Збараж, Нове село): др. Ізидор Голубович, адвокат в Тернополї.

Окр. 69. (Теребовля, Микулинцї, Будзанів, Чортків): др. Олександер Колеса, бувший посол, проф. унїверс.

Окр. 70. (Скалат, Гусятин, Копичинцї, Підволочиска): Михайло Петрицкий, бувший посол.

Кандидати на округи 54, 55 і 56 будуть поставлені по порозуміню з повітовими орґанїзациями, найдальше до двох тижнїв. Остаточне рішене і затверджене поставлених кандидатур на ті округи постановить силою ухвали Ширшого Народного Комітету — Тіснїйший Народний Комітет.

Ширший Народний Комітет уповажнив Тіснїйший Народни Комітет також до затвердженя кандидатур з меншостий, які будуть зголошені повітовими орґациями“.

Іронїчний сьміх може бути хиба відповідию на таке розуміне народної волї, яке проявило ся при ставленю кандидатур поодиноких послів. Не хочемо точнїйше аналїзувати відношеня виборців, се є справдїшних речників народної волї до поодиноких висше згаданих, потверджених вже кандидатів. Ми є певні, що неоден із сих, народною (?) волею назначених кандидатів буде гаразд „губити стежки“ перед тими виборцями, на яких волї він буцїмто опирає ся. Зрештою побачимо.

Поза межами Галичини.

Социялїстичні часописи і нандидати починають виступати з найзавзятїйшими і найострійшими окликами і напастями, а старі і ситі їх проводирі, що вже й до бурґа ходили і були віцепрезидентами та предсїдниками комісий, відгривають тепер ролю молодих революционерів і борців. Але тим способом намагають ся они тілько відвернути бачність суспільности від социялїстичної будівлї, котра тріщить і хилить ся до упадку.

Именно між ческо-народними социялїстами а нїмецкими дійшло до цїлковитого розлому. Мимо поклику д-ра Адлєра до ческих социялїстів поміщеного сими днями в Arbeiter Ztg, ческі социялїсти заявили, що рішучо відділюють ся від нїмецких і творять окремий табор народний. Др. Адлєр вказував у своїм поклику на се, що такий роздїл може нанести социял-демократиї необчислені шкоди, більші, як втрати мандатів. Се доказує, що социялїсти тремтять перед великим обрахунком, виборами. А тривога ся є зовсїм оправдана.

Чотири роки бачили робітничі верстви при роботї социялїстів, що вийшли з великою бундючностию до пос. палати а вислїд сеї роботи є повна безуспішність. Социялїсти чванили ся, що найшли спосіб полагоди национальних спорів, та що тепер доведуть до заспокоєня господарских потреб. Але чотири роки держ. рада вистарчили, щоби социялїст. табор розбити на дві национальні части, роздїлити ческих социялїстів від нїмецких, а ческі социялїсти, котрі ішли з Слав. Єднотою, перевисшили национальною загорілостю навіть ческих радикалів як Фресль, Хоц і Лїси.

Тим способом показали, що социяльна демократия неспосібна до участи в суспільно-полїтичнім перестрою держави. Социялїстичні посли не тілько не перевели нїякої суспільно-полїт. реформи, але спиняли роботу горожаньских сторонництв на полї ось таких реформ.

Отсї невдачі намагають ся социял-демократи заглушити криком і ревом, однак виборцї не дадуть ся вже так легко обманити. Вже в самім социял. таборі освоюють ся з гадкою, що треба буде втратити певне число мандатів дотеперішних. Головно втратять социялїсти теперішні мандати в Чехах в користь ческих народ. социялїстів і хлїборобників, а в части в користь нїмец. горожаньских і нїмецких робітничих сторонництв. Крім того будуть приневолені перевести важку боротьбу з власними сепаратистами. День 13. червця може бути днем великого пораженя социял-демократів, наколи горожаньскі сторонництва сповнять свої обовязки і не дадуть ся залякати ревом социял-демократів, що тілько надягають на себе львину скіру.

Християньскі суспільники забрали ся також живо до виборчого руху, однак не дали ся втягнути в спілку нїмецким вільнодумцям.

ли би незвичайно публичному здоровлю, бо такий скорий рух, які мають зелїзницї, мусїв би викликати у подорожних забуреня мозку, а у публики, що находила би ся в близкости їдучого потягу, заворот голови. Она радила опарканювати зелїзничі дороги на висоту ваґонів.

Ґеольоґ Ілия де Бомон (Beaumont) дожизненний секретар Академії наук, що помер в 1874 роцї, перечив через цїле своє житє (зовсїм природно в імя науки), немов би міг єствувати скаменїлий чоловік.

Бабіне (Babinet), член Інституту, іспитуватель в полїтехнїчній школї в Парижи, заявив в 1853 роцї (в імя науки), що помежи Европою а Америкою не можливо попровадити підморскі каблї.

Королївске Товариство в Льондонї перечило (в імя науки) єще в 1841 термодинамику, введену ученими Жуль (Joule) і Маєр.

Тома Юнґ, основатель разом з Фреснельом оптичної теориї фильовань, був висьміяний (в імя науки) ученим льордом Бруґамом (Brongha a).

Великого електротехнїка Ома (Ohm) уважали (в імя науки) божевільним єго земляки, нїмецкі учені.

В Нїдерляндах відмовлено (в імя науки) винахідникови приближаючого скла опатентованя винаходу тогож, тому що через него можна було дивити ся лише одним оком. Знаменитий звіздар Гевелїюс відкидав сї скла безцеремонно.

Фільософ позитивіст Август Конт (Cente) писав в 1855 роцї (в імя науки) так: „Розуміємо можливість студиованя форми звізд, їх віддаль, їх рухи, однак нїяким способом не можемо розслїдити їх хемічне зложене“. Як би на перекір єму винайдено в 7 лїт пізнїйше спектральну аналїзу.*)

Коли видимо, що і поважні поодинокі учені, і навіть цїлі институциї учених не годять ся з собою що до наукових поглядів на якусь річ і то річ, яка підпадає під наші змисли, то здавало би ся, що з таких неусталених поглядів не можна би було випроваджувати далекосяглих висновків і передовсїм треба би звернути увагу на цїлковите розясненє річи, яка потрібна чи то для нашої осьвіти, чи то для практичної користи. Тимчасом деякі учені волять перенести сю незгоду на инше поле, вигіднїйше для них, і промовчавши про ту незгоду на науковім поли, сказати: що є тілько незгода помежи наукою, а вірою, як се робить Дрепер. Ся робота лекша, бо не треба висилювати ся на докази; досить тілько твердити. Що більше, така книжка знайде охочих до єї переводженя на ріжні язики.

О! бідні ті наші люди, котрих голови запаморочують такими Дреперами нїбито також в імя науки. І хто то іде за тими нїби науковими поглядами? Се селяньска молодїж та ученики, що перечитавши Дрепера чи инший перевід, думають, що справдї стали ученими. Сумно!

---

*) La Faillite de Dieu par Léon Gallois стор. 66—70.

**) Gemelli: L'origine dell' nomo e le falsicazioni di Haeckel стор. 76.

*) La Failite de Dieu стор. 59—60.

В ческім таборі не дадуть ся на певно обчислити вигляди виборів, але нема сумніву, що буде там завзята боротьба серед ріжних сторонництв.

На Моравії будуть лучити ся чеські вільнодумці з социялістами проти зростаючою катол. народного і християньско-суспільного сторонництва. Великі втрати потерплять молодочехи і зійдуть імовірно на 8 мандатів а решту втратять в користь народних социялістів і державно-правних. Хліборобники мають також надію добути більше мандатів. Старочехи в Моравії втратять свої мандати, котрі їм відберуть вчасти христ. суспільники, в части моравскі людовці, котрі займають посередне становище між молодочехами а ческими радикалами. Взагалі можна сподівати ся, що представництво ческе вийде сим разом ще крайнійше, як доси. — Чеські социял-демократи будуть ставити власних кандидатів на Моравії в усіх виборчих округах.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Про сесию державної ради і кр. соймів мимо непереведених ще виборів подають віденьскі часописи можливі вигляди. А іменно державна рада мала би зібрати ся з початком липця, щоби уконституовати ся і перевести адресову розправу і вибори до делеґаций. На се обчисляють три до чотири тижні часу. На вересень скликано би сойми, а рівночасно також делеґациї, котрі сим разом відбувалиб сесию у Відні і малиб ухвалити тілько буджетову провізорию на 1913 р. В жовтні почала би ся сесия держ. ради, а колиб показала ся роботящою, то сесия тривала би з різдвяною перервою аж до літа. В січні 1912. р. відбулаб ся дальша сесия делеґациї, бо побіч того моблиб обидві палати працювати. Колиб однак нова посольска палата не оправдала покладаних на неї надій, тоді імовірно небавом послідувалиб — вторуге нові вибори.

Військовий закон, в справі котрого ґр. Куен був на послуханю у цісаря і переговорював також з бар. Бінертом, є предметом живої розправи у віденьскім дневникарстві. Крім того також банковий закон був предметом пересправ між обидвома міністрами-предсідниками. Що до військового закона, запевняють угорскі дневники, що у віденьских кругах панує прихильний настрій для угорских домагань, а предлога має бути внесена в маю в соймі і ухвалена перед фериями літними. Не дійшло ще тілько до порозуміня що до карного військового поступованя, в котрій розходить ся угорскому правительству, як ми вже писали в пятницю, о мадярску мову. З Відня запевняють з добре повідомлених кругів, що на домаганя угор. правительства в сій справі має Корона і австр. правительство згодитись. Проти такої односторонної полагоди виступив не тілько Vaterland вельми рішучо, але також Zeit ударяє за те на угорске правительство за намір полагодити сей закон независимо від Австриї і держ. ради.

Держ. рада булаб отже приневолена приняти нехотя військовий закон і тому Zeit домагає ся відроченя сеї предлоги на Угорщині на дальші місяці, бо тут розходить ся о спільні тягарі військові.

Вчера ґр. Куен знов прибув до Відня, а в добре повідомлених кругів запевняють, що прийде до наконечного порозуміня, а про вислід справи здасть звіт ґр. Куен на раді міністрів.

В Чехах проявляє ся що раз сильнійше домаганє межинародного порозуміня. Скликане в Боденбах маґістратом віче ухвалило одноголосно домагати ся віднови німецко-ческих переговорів в інтересі обидвох народів. Німецких послів соймових признано покликаними до тої справи і одвічальними представниками німецкого народа в Чехах, а віче застерегло ся проти опікуньства німецкої Народної Ради над німецкими послами. Се вказує, що потребу межинародного порозуміня відчувають там щораз сильнійше.

В босаньскім соймі ухвалено великою більшостю добровільний викуп кметів. Голосували за тим союзні Хорвати і Музулмани, всї сербскі вірилїсти і 7 сербских послів з першої куриї і великої власности. Сим рішено велике житєве питанє Босни, котре від овлади краю Австриєю мало для населеня незвичайне значінє і викликало спершу босаньску ворохобню селяньску в ріжних видах, почавши від неплаченя податків власникам аж до підпалюваня і явної революциї. Більшість сербского клюбу голосувала проти добровільного викупу (Серби домагали ся обовязкового), щоби не втратити довіря виборців, але й тим упав камінь із серця, що ся справа уже полагоджена.

Заграниця

Петербурска державна рада перевела розправу над запитом 45 членів ради до міністра предсідника Столипіна в справі приміненя арт. 87. основних законів Як відомо Столипін наслідком опору думи проти начерку закона про земства в західних ґуберніях відрочив думу на 3 дні і впровадив на основі наведеного артикулу начерк закона в житє. Держ. рада признала се нарушенєм основних законів і приняла сей запит 98 голосами проти 52.

Портуґальска република, приневолена Анґлією, що так довго не може признати републ. правительства, поки нарід виборами не потвердить нового устрою держави, розписала на останку вибори. Але републиканці такий собі скроїли виборчий закон, котрий їм наперед запевняє повну побіду. Монархічно настроєне селяньство тим способом відсуджено у великій части від виборів, що право виборче признано тілько грамотним. А що в Портуґалії є велике число неграмотних, отже се вихіснували републиканці, щоби виключити селян у великій части від виборів. Але не досить того. Републиканці не мають повної певности також що до міст, особливо що до Опорто. Отже впали на гадку, щоби признати виборче право жовнірам і підофіцирам. З підмогою призначеня одного або більше полків до „виборчої асистенциї“ переголосують вибори жовніри властивих виборців. Так портуґальскі републиканці виборчими помислами перевисшили всякі дотеперішні виборчі штучки. Рада міністрів ухвалила розписати вибори на день 28. мая. Міністер судівництва предложив раді міністрів закон про розділ Церкви і держави, котрий має бути оповіщений слідуючого тижня.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар**. В неділю: руско-кат.: Матрони; римо-кат.: Цьвітна неділя. — В понеділок: руско-кат.: Іляриона; римо-кат.: Езехиїля. — Ві второк: руско-кат.: Марка; римо-кат.: Льва папи.

— **Злочинна аґітация.** Якісь „приятелї“ нашої молодежи середних шкіл, починають ширити між нею підбурюючу відозву і хотять повести єї у пропасть. Звертаємо увагу родичів, щоби берегли своїх дітий перед сею злочинною аґітациєю і не допускали до ломаня екзистенций молодої, недосьвідної молодежи. А до сих злочинників, які хотїли би довести молодїж шляхом розбою, кличемо: „руки проч!“

— **Национально-демократичні шпіцлї**. Лучило ся таке, що радн. Двора Барвіньский і проф. Студиньский були у Відні і ся зовсїм буденна подія такого завдала страху национально-демократичним послам, що они на борзї змобілїзували свою власну полїцию, а рапорти єї містить від тижня чесний орґан „Дїло“. В останнім числї (77) „Дїла“ поміщений такий рапорт п. з. »А в нас?«, писаний таким шпіцлем асиґнований буквою »С«. Кажуть, що се хрестне імя посла, на якім ще польске сало не відстало. І сей кандидат на становищи президента „охрани“ впевняє, що „стовпи рептильників“ Барвіньский і Студиньский „возили ся по Відні як Марко по пеклї“ і шукали „в урядових, польских і християньско-социяльних кругах підпори для своїх кандидатур“. Так мусить бути, бо национально-демократичний шпіцель, а в вільних хвилях посол таке каже. І з такими віщими рапортами, якими чесна людина буде мерзити ся, годї навіть полемізувати. А дальше пише шпіцель, що у Відні відбув ся виклад п. Евг. Шварцвальда про шкільні підручники, на якім анї Барвіньского, анї Студиньского не було і що з сего викладу могли би були скористати оба названі члени Ради шк. краєвої тим більше, що рускі підручники »просто-скандальні, мова і стиль деревяні а зміст, зложений з перекладів, або перерібок з польского, перенятий польско-шляхотскою Herrenmoral, яка в наші дїти впоює рабскі почуваня перед пануючою нациєю«. Шпіцель, як єму треба, то і в патриотичне пре вбере ся. Лише якби трохи більше розуму в него було, то він би відвічальности за підручники не клав на членів Ради навіть тоді, як би кандидат на секцийного шефа відшукав „задні двері“ до бурґу і став міністром просьвіти... in partibus infidelium. Колиж шпіцель впевняє, що пп. Барвіньский і Студиньский „вважають свої обовязки супроти народу в Раді шкільній тільки щеблями до політичної кариєри і заховують ся так, щоб заслужити собі на як найбільше польске поперте“, то ми хиба відповімо, що як би национально-демократичні посли так пильнували своїх обовязків, як напастовані член Ради шкільної, то злишною була би поява таких статий, як „Годї абсентуватись!“ А жаден з членів Ради не утїкав перед голосованєм, коли президент поглянув на него грізно, як се вчинило сьвітило, пос. Олекс. Колесса, коли президент - міністрів ще дня 24. марця почав розглядати ся по пустих посольских - українських лавках. — Колиж шпіцель здобув ся на підлу інсинуацию, що „нїхто инший, тілько проф. Студиньский »колов« у рептильцї (себто „Руслані“) при кождій нагоді своїх товаришів по катедрі пп. Днїстряньского і Колессу, що ось то они в погоні за мандатами занедбують педаґоґічну й наукову діяльність в університетї, чим приносять велику шкоду народній справі“, то ми пригадаємо, що таку статию написав др. Михайло Зобків і то в „Дїлї“, а ми на неї лише покликували ся. Видно, що коротка память не лише в посла-шпіцля, але і в єго орґані „Дїлї“. Чи вважають читачі, якими нікчемними інформациями годує „Дїло“ свою публику? Не даром — се бандити пера!... Колиж шпіцель, що ще не научив ся добре по руски писати, кінчить свою статию: „Та сподїваємо ся, що наші виборцї зготовлять пп. рептильникам таке приняте, на яке они своєю »діяльністю« заслужили“, то ми додамо, що для більшої части дотеперішних послів, не виключаючи посла Стася і Колесси цїлий ліс буків за їх „діяльність“ вже виріс і тілько би витяти та показати, що бук має два кінцї!

— **„Згідно з пропозициями поодиноких повітових орґанїзаций“**..... заменував „Народний Комітет“ кандидатів на послів. Як се „згідно з пропозициями“ виглядало, то завважаємо, що страх перед иншими кандидатурами велїв безпроволочно „Народному Комітетови“ оголосити своїх кандидатів. І ставили приятелї приятелїв, посли послів, навіть Петрицкого, хоть хотїли єго викинути з причини загально-звісної нездарности, поставлено кандидатом на посла... як всї, то всї. Вкінци не стало чоловіка, щоби поставив кандидатуру д-ра Костя Левицкого, який вже нервово підносив ся з фотеля. Приязнь Фолиса завела. Тодї метнув ся дир. Саєвич по салї шукати за „пропозициєю з Рогатинщини“. Навинув ся о. Ваньо... як всїли на него: „пропонуй!“ то хоть він відпирав ся, бо, мовляв, не є „орґанїзатором повіта“ і не має повновласти, то таки вписано єго до голосу і він був зневолений „згідно з пропозициями Рогатинщини“ поставити кандидатуру д-ра Костя Левицкого. І finita la comedia!...

— **Учениці шкіл Р. Т. П. — Тарасови Шевченкови.** Концерт уладжений в четвер (6. цьвітня) в салї „Нар. Дома“ у Львові дуже користно відбивав від инших „Шевченкових концертів“. Се не була штучна зліпка артистичних продукций поодиноких людий, на яку, дивуючись глядїв би з естради безсмертний Тарас, а був се дійсно в повнім значіню слова поклін, який наше наймолодше жіноцтво хотїло принести „мученикови за правду“. Ся ідея присьвічувала цїлому концертови. Видно її було і у гарнім своєріднім пристроєню салї, народних одягах, народними взорами прикрашених програмах і у змістї, на який зложили ся майже виключно „свої“ автори і композитори. Ся честь для ґенія Шевченка і сей запал до єго ідеалів, що розпочав ся „Кантатою в честь Шевченка“, уложеного „ad hoc“, проявив ся і у вступнім слові п-ни Модрицкої, яка накликувала будучі учительки, щоби підготовляли ґрунт і дбали про се, аби Шевченкове слово впало на добру ниву і у деклямациї п-ни Хоминівної, що принесла Шевченкови „поклін від мілїонів серць дївочих“, що „з завзятєм козачим душу класти хочуть“ і у живім образї і у красномовнім закінченю о. Лежогубского, але до найвисшої точки дійшов у „Зрадї“, сценічнім образку на тлї мистериї Шевченка. „Великий льох“, де одна за всїх присягала на могилї Тараса, що доки житя в серцях їх не буде зради“. що всї они хочуть щастя України, хочуть її служити чистим серцем й чистими думками. Добрим помислом була деклямация поезиї „Лічу в неволї“ (п-на Левиньска) в супроводї фортепяну (п-на Білиньска); інтелїґентні пянїстки (п-на Степанівна і п-на Прихитківна) ворожать гарну будучність, за те не скрізь дописували хори, а в терцеті голоси не були достроєні. Саля була набита гістьми, як рідко. *В. Ра.*

— **Трете Тарасове сьвято в Стрию.** Як сильно приняв ся в нашій суспільности культ Тараса, сьвідчить сей факт, що навіть по наших селах устроювано в пятьдесяті роковини хвилї, коли єго очи козацкою китайкою вкрито, торжественні вечерницї, концерти, ювілеї. По більших містах було тих обходів більше, і так в Стрию відбув ся дня 1. цьвітня третий з ряду концерт в честь Тараса. Уладжували єго учениці приватної женьскої семінариї, і сей концерт заслугує на особливу увагу з огляду се, що устроював єго гурток 20-ти дївчат Русинок, на плечах котрих спочивала цїла праця і виконанє всїх точок програми. І взялись они до сего дїла з правдивим запалом молодих лїт і щирим пієтизмом для великого нашого Ґенія. На жаль, прийшлось нашим будучим учителькам, провідницям „найменшого брата“ концертувати при доволї слабій участи стрийскої, українскої громади. А жаль, великий жаль, бо з одної сторони не бачили дївчатка того признаня їх труду та заохоти до дальшої невпинної працї, а з другої сторони публика нехай жалує, бо всї точки проґрами випали як би виконані силами справдїшних, рутинованих вже митців слова і піснї.

Вступне слово виголосила сьміло, з великим зрозумінєм та патриотичним жаром учениця, абітурієнтка Неонїла Костиркївна. Опісля відспівав хор семінаристок, в якім брали участь і семінаристки Польки — що з признанєм належить піднести — дуже гарно під проводом п. Якова Ґеруса, учителя співу три пісві, я то: кантату „Привіт Тарасови“, о. Йосифа Кишакевича; Людкевича: „Утоптала стежечку“ і Колесси: „Чорна ріля ізорана“. Особливо подобазась остання пісня задля гарної мельодиї і зіспіву хору. Хори перемежували дві деклямациї; іменно п-на Оля Луцївна віддала гарно Шевченкову „Тополю“, а п-на Ганна Бігунівна стих В. Щурата: „На Шевченковій могилї“ незвичайно інтелїґентно з доброю модуляциєю голосу і виразною дикциєю. Панна Іванна Вариводівна відограла на фортепянї патетичну сонату Бетовена незвичайно чисто, з великим засобом технїки і розумінєм музики. Одною з найкрасших точок проґрами вечерка був дует „Моряки“ Вільбоа, на сопран (п-на Р. Чічунївна) і альт (г-на М. Заплатиньска). Обі співачки мають не лише гарний металїчний голос, але також великий музикальний слух, тому радимо їм в працї на тім поли не уступати, а дальше плекати той великий дар Божий. Однак кульмінацийною точкою вечера була драматична фантазия д-ра Василя Щурата: „Наше відродженє“, де виступили яко Україна п-на Олена Петрушевичівна, яко Славя п-на Стеф. Вариводівна, яко Ґенїй п-на Заплатиньска, а яко Боян панна Людв. Кульчицка. Всї чотири в відповідних, прегарних костюмах грали як справдїшні артистки, у яких і міміка і жест і голос були все дуже відповідні, достроєні до цїлости штуки і ваги сьвята.

Колиж в 2. дії зібрані півкругом під півгрудєм Тараса дївчата в гарних народних строях, зґруповані в живім образї заспівали: „Ще не вмерла“, всї присутні гостї встали і стоячи вислухали наш национальний гимн. Вечер закінчив відповідною промовою о. проф. Дзерович. Вечер сей так своєю безпретенсиональностию як і добірним виконанєм всїх точок лишив самі милі спомини у всїх присутних гостий, тож нехай се буде захотою для молодих семінаристок, щоби дальше не уставати в трудї і з достоїньством стояти дальше під нашим национальним стягом серед вельми тяжких обставин.

— **Шевченкове сьвято в Ростові над Доном.** Заходом російского жіночого клюбу, який дуже прихильно відносить ся українства, відбув ся в Ростові дня 24. марця с. р. сьвяточний вечір в память Т. Шевченка. Сьвято се зачало ся рефератом, в якім п. Сперанський, учитель російскої словесности в ростовскій ґімназиї, розказав коротко житєпись та вказав на велике значінє Шевченкових творів в українській літературі. По тім рефераті слї-

дували співи переплітані деклямациями. Віддеклямовано отсї поеми Шевченка: „Розрита могила“, „Ляхам“, „Минають днї“, „Перебендя“, „Чернець“, „Гайдамаки“ та „Катерину“. Хор знова (зложений з почтових урядників) відспівав „Заповіт“, підчас котрого слухачі цїлий час стояли, та „Закувала“. Потім наступили сольові співи: „Хусточка“, „Як би зустріли ся ми знову“, „Така єї доля“, „Коли розлучають ся двоє“, „Стоїть гора високая“, „Баламуте“, „Дивлюсь я на небо“, „За думою дума“, „Гомонїла Україна“, „Огнї горять“ і „Реве та стогне“. На закінчене сьвята була виставлена жива картина: „Шевченко серед своїх героїв“, в якій була Катерина з москалем, Залїзняк, Ґонта, Ярема, Оксана, Титар, Назар Стодоля, Хома Кичатий і „Кобзар“ окружений дївчатами. В часї цїлого сьвята виднїло на сценї погрудє поета, прикрашене рушниками і цьвітами. В день ювілею дуже прихильно висловлювали ся про Шевченка тутешні часописи: „Южн. Тел.“ та „Праз. Край“.

— **З судової салї.** На нинїшній розправі проти руских академиків переслухано Едварда Гавзера, студ. фільос., та д ра Крохмаліцкого, асистента унїверситету. Крім того зголосив ся ще Антін Крижановский, котрий, як звісно, відсиджує 6 тижневий арешт, та заявив, що відкриває імена обох Поляків, які єму згадували в маю про се, що Поляки підчас бльокади мали револьвери. Є то студенти Ґоліяс і Верещиньский. В виду того трибунал рішив знести над сьвідком арешт і відрочив розправу до понедїлка.

— **Українська мова в телеґрамах в Росиї.** „Не телеґрафист“ пише в „Радї“ ч. 66., що при всїх телеґрафічних урядах можна надавати телеґрами також в українській мові на основі 30. §. де сказано ясно, що урядник мусить приняти телеґраму, чи она є в одній з мов чужих, чи в місцевій мові, чи в нарічю, а коли він єї не розуміє, то мусить ся ще додати переклад на росийску мову, який лишає ся на почтї, а телеґраму подає ся таки в сїй мові. Таким чином урядник мусить приняти телеґраму і в українській мові, бо се велить закон.

— **Про „Галицко-русску Раду“** пише відомий дописець „Прикарп. Руси“ з Відня —**во** (Щавинский) в ч. 446 з д. 6. н. ст. цьвітня отакі виводи:

„Новая партія приняла въ свою программу національное единство всѣхъ русскихъ племенъ, а затѣмъ и принадлежность галицко-русскаго народа къ обще русской семьѣ. Принимая во вниманіе, что главнымъ виновникомъ рожденія этой партіи является намѣстникъ Бобржинскій, что вся польская печать съ явнымъ удовольствіемъ отмѣтила появленіе новой партіи со старой рутенской программой, ни для кого не можетъ быть сомнительнымъ, что упомянутая въ программѣ принадлежность галицко-русскаго народа къ обще-русской семьѣ — ничто иное, какъ пустой кличъ, которымъ основатели партіи стараются приманитъ къ себѣ народъ и сдѣлать его жертвой политическихъ затѣй Бобжинскаго и гр. Шептицкаго. Вотъ какая цѣна русско-національной программѣ новой партіи.

„Главную программу новой партіи со ставляетъ утилитаризмъ, могущій имѣть одно только послѣдствіе именно деморализацію народа въ національномъ отношеніи и растленіе здоровыхъ народныхъ силъ. Политика воскресающаго къ національной жизни народа не можетъ почивать на утилитаризмѣ. Она должна воспитывать народъ для борьбы за свои права. Да здравствуетъ борьба русскаго народа съ его противниками! Долой гасителей русскаго національнаго духа“.

— **Нема як інформациї київскої „Ради“**: В 68 числї „Ради“ з дня 6. цьвітня читаємо таку телеґрамр:

Вибори в галицький сойм.

ЛЬВІВ. 21 марта одбулися вибори в галицький сойм. В загальній курії вибрано пятьох українців. Москвофіли потерпіли фіаско.

(*Власн. кор.*).

Небавом вичитаємо в „Радї“, що Галичина — се такий собі город в буковиньскій ґубернії... На те она має „власних кореспондентів“.

Оповістки.

— **Кункурс на 3 хлїборобских інструкторів** на час 10 лїт розписує кр. виділ з речинцем вношеня подань до 31. мая с. р. Платня 3.700 К, 8 К денної диєти і звороть коштів дороги в разї їзди.

Посмертні ✝ оповістки.

Іван Го ванович, судия в Боринї, упокоїв ся дня 5. с. м в Сан Ремо. В. є. п.!

Др Орест Добряньский, ем. радник суду в Сяноцї, помер в 66. р. житя. В. є. п.!

Іван Рожка, учитель рускої ґімназиї в Станїславові, упокоїв ся в 27 роцї житя. В. є. п.!

Телеґрами

з дня 8. цьвітня.

Льондон. (ТКБ). Бюро Райтера доносить з Баґдаду, що на аґлїйский консулят в Карманшад напали розбишаки. Одна особа убита, консулят ограблено з гроший.

Петербург. (ТКБ). Петербурска аґенция доносить з Токіо, що в тамошній прилюдній опінїї переважує пересьвідчене, що переговори з Америкою мають служити односторонним інтересам Америки. Оден з дневників зазначує, що переговори сї є для Японії злишні і домагає ся уступленя кабінету, осуджуючи особенно мінїстра справ заграничних.

Солунь. (ТКБ). За понукою членів комітету єдности і поступу, як також кількох краєвих молодотурецких комітетів, вислали виборцї з Солуня до президиї палати письмо, в якім висказують жаль, що палата теряє час на дискусиях послів, котрі кермують ся особистими упередженями, занедбуючи справи дуже великої ваги для цїлого народу. Нехай посли перестануть дбати о власні інтереси, а працюють на користь краю.

Кольонїя. (ТКБ). „Köln. Ztg.“ доносить зі Сан Антонїо під вчерашною датою: Переговори в Ельпазо по 24 годинній вимінї депеш між ворохобниками в Хіхуакуа а мексиканьским правительством зістали перервані без висліду, позаяк Мадера обстоює при домаганю уступленя през Діаза.

Царгород. (ТКБ). Валї в Скутарі доносить, на основі депеші з Тузі, що війско, находяче ся в Тузі, окружило малі форти Чиц і Гафіс, як також стратеґічно важне узгірє у Велїтенє. Ворохобники почали онодї острілювати Чиц, але їх відперто. Чорногорцї концентрують ся напротив Діноші.

Петербург. (Пет. Аґ.). По розгляненю поодиноких частий начерку закона о громадскім заряді, дума приняла уступ закона, по мисли якого жиди не можуть брати участи в громадских зборах, анї також не можуть бути вибрані відпоручниками до громадских зборів.

Танґер. (Аґ. Гаваса). Вісти з Фезу представляють положенє в лихім сьвітлї.

Мадрит. (ТКБ). В палатї послів в дальшім ходї розправи над процесом Ферера, Леруа (радикал) домагав ся ревізиї процесу, остро ганив поведенє консервативного сторонництва при нагодї заворушень в Барцельонї. Закинув прокураторови касацийного трибуналу, що впливав на судиїв. Ганив поступованє перед воєнним судом і вказав на скорість, з якою виконано вирок на Ферерови.

Петербург. (Пет. Аґ.) Мінїстер маринарки надїє ся, що законодатні тїла поможуть мінїстерству у відбудованю воєнної фльоти, єсли пересьвідчать ся, що управа маринарки є перенята бажанєм, щоби те відбудованє наступило як найскорше і також цїлий персонал з нетерпеливостию очікує відбудованя сили, яка служить до оборони чести, слави і безпеченьства Росиї на морю. Мінїстер є пересьвідчений, що ся задача дасть ся сповнити лише при сумлїнній спільній працї всїх урядників, служби і робітників маринарки.

Всячина.

— **Гасла ріжних народів.** На пароходї австрийского Льойду, що курсує на лїнії Триєст-Ґібральтар збирає ся, як звичайно, космополїтичне товариство. При table d' hôte явили ся представники ріжних национальностий. Капітан „Талїї“, звісний знаток мов, зі знанєм річи старав ся зводити розмови на цїкаві теми; вкінци, коли вже обід кінчив ся запропонував капітан, щоби кождий з учасників подорожи висказав в своїй власній мові найчастїйше уживані в своїм краю кличі, які він переведе иншим на мову всїм зрозумілу: От що почув симпатик „Przeglądu“ і зволив написати. П. Вілям (Анґлїєць): Time is money (час то гроші). П. Фріц: Langsam vorwärts rücksichtlos und mit Geduld. П. Роґер (Француз): Travaillons yrdeur pour la gloire de notre belle patrie. П. Емануельо (Італїєць): Tutto per l' amore elarte П. Влястіміль (Чех): Vsecko spolem — milujem se, a ne dajme se. П. Стасьо (Поляк) сказав таке, нї менше, нї більше: Choć goło, ale wesoło! — Очевидно, що гостї зі здивованєм подивили ся на сего представника польскої культури за границею, але їх здивованє перейшло в гомеричний сьміх, коли якийсь Москалюшка, допиваючи фляшку коняку махнув рукою і проголосив з резиґнациєю: А по нашому на всьо наплєвать і „винявши нову фляшку „водки“ цїдив кріз „широке, русское“ горло.

ЗАМОВЛЕНЯ НА ВСЯКИЙ ТРАНСПОРТ ВИН ЛІТУРҐІЧНИХ ПРИЙМАЄ

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

У ЛЬВОВІ.

Цїна при замовленю висше 10₀ л. 50 л. 25 лїтр.

Самородне за лїтру	1·32 К	1·36 К	1·40 К
Геґелийске »	1·20 К	1·24 К	1·28 К
Герцеґовиньске »	1·10 К	1·14 К	1·18 К
Австрийске »	0·96 К	1·00 К	1·04 К

☛ Бочки числить ся осібно, але до двох місяців можна звернути їх до Львова, а вся почислена квота звертає ся. Фрахт вина до Львова оплачує „Народна Торговля“, зі Львова до стациї призначеня, замовляючий. — **Тисячі признань до перегляду.**

ДО АМЕРИКИ КАНАДИ

найлїпше перевозить

Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецка **99**.

Цїна переправи кораблем 180 корон.

Уважайте на ч. 99.

ВІДЇЗД З ПОРТІВ В ТРИЄСТЇ:

Ультонія, дня 11. цьвітня.

Саксонія, дня 18. цьвітня.

Паннонія, дня 2. мая.

З ЛЇВЕРПОЛЮ:

Найбільші і найвеличавійші пароходи на сьвітї:

Люзітанія, дня: 8|4, 29|4, 20|5, 10|6, 8|7 1911.

Мавританія: дня 22|4, 13|5, 3|6, 24|6, 22|7 1911. 122(33—?)

Асекуруйте своє майхо від огню

в „Днїстрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цїлого народу.

Кождий Русин повинен асекуровати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекурацийного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпеченя **селяньских будинків.**

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний **чистий зиск** своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцїнює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісиї запрошує все двох господарів на оцїнителїв.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги **руским школам і бурсам,** де виховують ся селяньскі дїти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всїх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Днїстер“.

Власні фонди „Днїстра“ виносять з кінцем 1910 року 3,052.250 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпеченя на житє у всїх догідних комбінациях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цїнні папери і векслї за дешевою оплатою премії.

Адреса „Днїстра“: Товариство взаїмних обезпечень „Днїстер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Основи перспективи з 95 рисунками долученими до тексту, укладу *Михайла Коця*, накладом Р. Т. П. Сей підручник є потрібний для всїх, що учать ся рисувати і малювати з природи. Набути можна по цїнї за брош. 2 К 10 с а за опр. 2 К 40 с, в книгарни Тов-а ім. Шевченка і в Р. Тов. Пед. а також у автора у Львові, ул, Солодова 1.

Ол. Барвіньский, Історичний огляд заснови Народного Дому у Львові (наоснові жерел). — Цїна 80 сотиків.

Ол. Барвіньский, З останних десятилїть XIX віку. — Цїна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego listy Edw. Gniewosza, szefa sencyjnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego — Цїна 10 сот.

Гомерова Одиссея, переклад Нїщиньского Байди). Ч. I і II. — Цїна 4 К 40 с.

Метаморфози Овидия, переклад Сердешного. — Цїна 1 К.

Григорій С. Сковорода. — Цїна 30 с.

Кониський, Непримирена. — 40 с.

Кулїш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймичка, повість. — 60 с.

„ Княгиня „ 30.

Можна дістати через адмінїстрацию „Руслана“ або в книгарнї Н. Тов. ім. Шевченка.

Проф. Ратміров. повість Мордовця. — 40 с.

Оржешко, Великий, новеля. — 50 с.

Иов, переспів П. Ратая. — 1 К.

І. Шевченко яко „атеїст“ та поет „ненависти“. II. Безіменні „герої“ і їх кертична робота. (Дві відповіди клеветникам Шевченка). Львів 1910. мал. 8⁰ ст. 16. — Цїна 10 с.

Др. Богдан Барвіньский:

Зїзд галицкого князя Данила з угорским королем Белею IV. в Прешбурзї 1250 р. Історично-критична аналїза. Львів 1901. 16⁰ ст. 18. — Цїна 10 сот.

Прешбурский зїзд в справі спадщини по Бабенберґах. (Причинок до історії великого австрийского безкоролївя). Львів 1903. 8⁰ ст. 27.— Цїна 30 с.

Жиґимонт Кейстутович, великий князь Литовско-руский. Історична моноґрафія. Жовква 1905 8⁰ ст. XIV+170. -- Цїна 2 К.

Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8⁰ ст. 28. — Цїна 50 с.

Bogurodzicza dzewicza a історичні висновки д-ра Щурата. (В інтересї історичної правди). Львів 1906. мала 8⁰ ст. 41. — Цїна 20 с.

Історичні причинки. Розвідки, замітки і материяли до історії України-Руси. I. Жовква 1908 мал. 8⁰ ст. 170. — Цїна 2 К.

Історичні причинки і т. д. II. Львів 1909 мал. 8⁰ ст. X+94. — Цїна 1 К 50 с.

Історичний розвій імени українсько-руского народу. Львів 1909, мал. 8⁰ ст. 41. — Цїна 40 с.

Дістати можна в книгарнї Наук. Тов. ім Шевченка у Львові, Ринок 10.

Розклад зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5·50	8·55	1·30	5·45	50·10
Кракова	7·27	10·10	1·15 Б	8·40	30·2
Тарнова	—	—	1·05	—	—
Підволочиск	7.20	12·00	2·15	5·40	10·30
Черновець	8·05	—	2·05	5·53	9·30
Черновець	—	—	—	6·35	12.20
Станиславова	5·45	—	—	—	—
Коломиї.	—	10.21	—	—	—
Ходорова	5·15 Г				
Стрия	7·28	11·45	4·25	7·41	11·02
Самбора	8·00	9·58	2·00	—	9·00
Рави рускої	7·32	12·00	—	8·00	—
Яворова	8·15	—	5·00	—	—
Підгаєць	—	11·15	—	—	
Винник		—			12·10
Янова	8·15	1·10 К	5·00	9·26 К	10·07К
Любіня	8·00	9·38	2·00	9·00	11·40Р
На Підзамче з:					
Підволочиск	7·01	11·40	2·00	5·17	10·13
Бродів	7·01	—	2·00	5·17	10·12
Підгаєць	—	10·54	—	9·44	—
Винник	7·26	—	—	6·29	11.55А
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10·33	—	9·28	—
Винник	7·10		—	6·13	11·39А

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд	вечер	в ночи
Кракова	3·55	8·25	3·15	6·55	11.15
Кракова	6·04	8.40	3·55	7·45	12·40
Кракова	—	—	2·45	6·04	—
Мшани	—	—	3·30	5·41	—
Підволочиск	6·20	10·40	2·16	8·10	11.10
Черновець	6·10	9·35	—	—	10·35
Черновець	—	9·10	2·23	—	2·59
Станиславова	—	—	2·52	—	—
Коломиї	—	—	—	5·59	—
Ходорова	—	—	—	8·23 В	—
Стрия	7·30	10·15	1·45	6·50	11·25
Самбора	6·00	9·05	3·40	—	10·40
Рави рускої	7·34		2·30	7·10	—
Яворова	8·20		—	6·30	
Брухович	6·13	7·34		7·10	
Підгаєць	5·58			6·16	
З Підзамча о:					11·32
Підволочиск	6·35	11·00	2·31	8·33	—
Бродів	6·35	11·00	2·31	8·33	—
Підгаєць	6·12		—	6·30	11·35А
Винник			1·30		
З Личакова до:					
Підгаєць	6·31			6·50	
Винник			1·49		10·54

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в недїлї.

А = лише в середи і суботи. — В = в день перед кождою недїлею і сьвятами обох обрядів. — Г = в день по кождій недїлї і сьвят обох обрядів

Видає і відповідає за редакцию **Семен Ґорук.**

З друкарнї В. А. Шийковского.